

Nr 63.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län; given Stockholms slott den 27 januari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Gerh. Strindlund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 januari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FÖRSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Strindlund:

I årets statsverksproposition (kapitalbudgeten, bil. 4, punkten 67) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län för budgetåret 1939/40 beräkna ett reservationsanslag av 182,000 kronor. Sedan byggnadsstyrelsen i skrivelse den 17 januari 1939 framlagt förslag i ämnet torde jag ånyo få anmäla ärendet.

Bihang till riksdagens protokoll 1939. 1 saml. Nr 63.

Till en början torde jag få erinra om att 1938 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition, nr 275, med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/39 framställda förslag (sid. 229—236) till ändringsarbeten inom Västerås slott å beredskapsstat för innevarande budgetår upptog ett förskottsanslag av 93,000 kronor. Under hänvisning i övrigt till redogörelsen i nämnda proposition torde jag vidare få erinra om följande:

Arbetslokalerna inom Västerås slott äro otillräckliga för sitt ändamål och vissa av landsfogden disponerade utrymmen äro otillfredsställande med hänsyn till ljusförhållandena. I syfte att avhjälpa dessa olägenheter framlade byggnadsstyrelsen ett förslag till vissa ändringsarbeten inom slottet. Enligt förslaget skulle vissa utrymmen i slottet, vilka disponeras bland annat för bostäder och som delvis ingå i landshövdingens boställsförmåner, tagas i anspråk för en sådan utökning av de för tjänsterum disponibla utrymmena, att icke blott landsfogden skulle kunna erhålla andra och mera tillfredsställande rum utan även tjänstelokaler inom slottet skulle kunna beredas för länsarkitektkontoret och vägingenjörsexpeditionen, för vilka för närvarande lokaler förhyras i staden. Härutöver skulle erhållas några arkiv- och reservrum. Såsom ersättning delvis för nyssnämnda, för bostäder och av landshövdingen disponerade rum skulle andra utrymmen beredas genom ombyggnad av den s. k. stallbyggnaden. Länsstyrelsen hade mot detta förslag emellertid framställt åtskilliga erinringar och framlagt ett i vissa avseenden avvikande förslag. En bidragande orsak till skiljaktigheterna mellan byggnadsstyrelsens och länsstyrelsens förslag utgjorde frågan om lämpligheten av att — såsom länsstyrelsens förslag förutsatte — företaga en genombrytning av slottsmuren i syfte att förbättra ljusförhållandena i det ena av de av landsfogden disponerade rummen. Härutinnan hade riksantikvarien anfört starka betänkligheter, ehuru han icke velat direkt motsätta sig en dylik åtgärd.

För egen del anförde min företrädare i ämbetet till det vid nämnda proposition fogade statsrådsprotokollet, bland annat, att han icke vore beredd att då taga slutlig ståndpunkt till frågan om det lämpligaste sättet för tillgodoseende av länsstyrelsens lokalbehov. Byggnadsstyrelsens förslag syntes honom dock innebära en på längre sikt effektivare lösning av lokalfrågan. Han ansåg sig emellertid böra föreslå, att erforderligt belopp för de föreslagna ändringsarbetena upptoges å beredskapsstaten och att det finge ankomma på Kungl. Maj:t att senare bestämma om lokalfrågans lösning.

Enligt byggnadsstyrelsens förslag skulle för ändringsarbetenas utförande erfordras ett belopp av 81,000 kronor. Med hänsyn till att i byggnadskostnaderna lämpligen borde inräknas även en till ett belopp av 12,000 kronor beräknad kostnad för anordnande av hiss, upptogs å beredskapsstaten ett belopp för nu ifrågavarande ändamål av 93,000 kronor.

I skrivelse till byggnadsstyrelsen den 1 september 1938, varav avskrift överlämnats till kommunikationsdepartementet, anförde *länsstyrelsen i Västmanlands län*:

Den bärande tanken i de föreliggande förslagen för lösande av länsstyrelsens lokalfråga är den, att inom slottet borde beredas utrymme för tjänstelokaler för såväl länsstyrelsen själv i dess helhet som för till densamma anslutna befattningshavare.

I frågans tidigare skede var även rent utrymmesmässigt sett en sådan lösning möjlig, om till disposition stående utrymmen i våningen en trappa upp i slottet apterades till tjänstelokaler.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 oktober 1937 hade länsstyrelsen emellertid sett sig nödsakad på angivna skäl föreslå, att lokal även i fortsättningen finge förhyras för vägingenjörsexpeditionen, då för landskontoret uppstått behov av utvidgning, vilken förutsattes böra ske med de tidigare för vägingenjörrens räkning avsedda lokalerna.

Det hade alltså redan då visat sig, att slottet icke förmådde giva utrymme till länsstyrelsens hela förvaltningsapparat.

Härtill har nu kommit, att vederbörande verksläkare utdömt landsfogdens nuvarande, i våningen en trappa upp i slottet belägna tjänstelokaler, ett förhållande vilket enligt länsstyrelsens förmenande torde böra resa allvarliga betänkligheter mot förläggande över huvud av tjänstelokaler till ifrågavarande våning inom slottet.

Under angivna omständigheter måste länsstyrelsen alltså frånträda sin tidigare intagna ståndpunkt i frågan samt hävda den uppfattningen, att förefintliga lokalbehov böra avhjälpas genom nybyggnad.

Såsom framgår av vad länsstyrelsen anför i saken gäller det anskaffande av lokaler för den avdelning av den egentliga länsstyrelsen, landskontorets uppborndsavdelning, vilken icke längre rymmes inom slottet, ävensom för landsfogden, försvarsassistenten, vägingenjörsexpeditionen och länsarkitektinstitutionen, motsvarande inalles omkring 12 tjänsterum, varav 2 ritrum. I byggnaden bör även inredas en bostad för expeditionsvakt ävensom ett lunchrum. Minst ett par reservutrymmen torde böra anordnas. Måhända böra skyddsrum anordnas i samband med byggnaden.

För expeditjonslokaler åt vägingenjören erlägges för närvarande en årshyra av 1,800 kronor och komma förhyrda lokaler för landsfogden och uppborndsavdelningen att draga en årshyra av 2,100 kronor. Vad beträffar länsarkitektkontoret har detsamma som bekant tillfälligt hyresfritt fått lokaler sig anvisade inom lantmäterikontorets byggnad i en till arkiv avsedd lokal av till hälften källarnatur.

Vid upprättande av nybyggnadsplanen synes böra beaktas, att ytterligare nybyggnad bliver erforderlig vid genomförande i ena eller andra riktningen av uppborndssakkunnigas betänkande och förslag.

Byggnadsstyrelsen har i sin förenämnda skrivelse den 17 januari 1939 anför, att jämväl styrelsen i betraktande av de av länsstyrelsen anförda omständigheterna funne det lämpligast, att länsstyrelsens föreliggande behov av ökat utrymme, vilket behov byggnadsstyrelsen ville vitsorda, tillgodosåges genom uppförande av en nybyggnad för de av länsstyrelsen angivna avdelningarna.

Såsom en lämplig plats för en dylik nybyggnad har byggnadsstyrelsen föreslagit det intill slottsområdet gränsande kvarteret Olympia. Beträffande ifrågavarande kvarter torde jag få erinra om att detsamma ingick i det område, som genom Kungl. Maj:ts beslut den 29 augusti 1919 på närmare angivna villkor finge överlätas till Västerås stad för att av staden besittas såsom donationsjord. Beträffande detta område har sedermera Kungl. Maj:t genom beslut den 22 juni 1934 förklarat, att från Kungl. Maj:ts och kronans sida hinder icke mötte för Västerås stad att till Västmanlands läns landsting överlåta donationsjorden under villkor, bland andra, att inom det byggnadskvarter, som

enligt den blivande stadsplanen kunde komma att anordnas närmast väster om Västerås slott, byggnader för kronans räkning finge uppföras och för framtiden kvarstå utan särskild avgift till landstinget för begagnande av den erforderliga marken.

På uppdrag av byggnadsstyrelsen har länsarkitektkontoret i Västerås i samråd med länsstyrelsen uppgjort ett förslag till nybyggnaden i fråga, åskådliggjort å 7 stycken, byggnadsstyrelsens skrivelse bilagda ritningar.

Ritningsförslaget upptager i bottenvåningen två rum för landsfogden, två rum för uppborråvdelningen jämte ett reservrum, ett rum för försvarsassistenten, väntrum och lunchrum samt vaktmästarebostad och i våningen 1 trappa upp fem rum för länsarkitekten och fem rum för väggingenjören. I källaren hava utom ekonomilokaler inrymmts arkiv, anordnat såsom luftskyddsrum.

Enligt förslaget föreligger möjlighet till tillbyggnad, som kan bliva erforderlig vid genomförande av uppborråsakkunnigas förslag.

Kostnaderna för nu föreliggande förslag hava av byggnadsstyrelsen beräknats till 182,000 kronor. Av detta belopp hänföra sig 22,000 kronor till anordnande av luftskyddsrum, som enligt förslaget skola upptaga halva källaren.

Byggnadsstyrelsen hemställer, att för nu ifrågavarande byggnadsföretag måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 182,000 kronor.

Departements-
chefen.

Det tidigare framlagda förslaget avsåg i huvudsak att genom vissa ändringsarbeten inom Västerås slott såväl tillgodose landsfogdens behov av förbättrade lokaler som inom slottet bereda utrymme för väggingenjören och länsarkitekten. De av landsfogden disponerade lokalerna hava emellertid numera utdömts såsom olämpliga för användning såsom tjänsterum även om vissa förutsatta ändringar beträffande desamma vidtagas, varjämte för landskontorets uppborråavdelning behov uppstått av utvidgning, vilken lämpligast bör tillgodoses genom, bland annat, ianspråktagande av de lokaler, som enligt den förut framlagda planen skulle disponeras av väggingenjörskontoret. Med anledning av de förhållanden, som sålunda inträffat sedan förslaget framlades och som medföra, att den till länsstyrelsen knutna personalen icke såsom förutsatts kan efter förslagets genomförande helt inrymmas i slottet, har byggnadsstyrelsen framlagt ett nytt förslag. Detta innebär, att de föreliggande lokalbehoven skulle tillgodoses genom en nybyggnad å ett intill slottsparken gränsande kvarter, vilket på sätt i det föregående angivits numera innehaves av länets landsting såsom donationsjord men å vilket kronan äger för egen räkning uppföra byggnader och för framtiden bibehålla desamma utan avgift till landstinget.

Med hänsyn till nu föreliggande förhållanden anser även jag, att länsstyrelsens lokalfråga lämpligen bör lösas genom en nybyggnad. Enligt det av byggnadsstyrelsen utarbetade förslaget skulle i den nya byggnaden lokaler inrymmas för landsfogden, försvarsassistenten, länsarkitekten och väggingenjören, varjämte landskontorets uppborråavdelning skulle erhålla två rum förutom ett reservrum. Vidare skulle inredas vaktmästarebostad och i källaren luftskyddsrum. Kostnaderna för byggnaden äro beräknade till 182,000 kronor.

Enligt vad jag inhämtat torde de av landsfogden nu disponerade två rummen komma att användas såsom arkiv, för vilket ändamål de äro väl lämpade.

Då förslaget lika litet som kostnaderna för dess genomförande givit mig anledning till erinran, vill jag tillstyrka, att detsamma lägges till grund för nybyggnaden och att det för ändamålet erforderliga beloppet anvisas för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *nybyggnad för länsstyrelsen i Västmanlands län* å kapitalbudgeten under rubrik Statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40 anvisa ett reservationsanslag av 182,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lang.
